

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban étvéve.
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfélszáz és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 70. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914. március 27

TISZTJUTÁS a városházán

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap megtartotta tisztújító közgyűlését; megválasztotta azokat a tisztviselőket, akikbe bizalmát helyezte újabb hat évre, hogy vezessék, intézzék a városnak közigazgatását, segítsék elő a városfejlődése mellett a polgárság jólétét, boldogulását.

Ma már kinőtt Nagyvárad az általános vidéki városok szűk keretéből; két évtized alatt az ország legszámottevőbb vidéki városává küzdötte fel magát; a modern intézmények egész sora hirdeti a haladást, a fejlődés iránti érzéket és polgárainak messzemenő áldozatkészségét.

De e mellett azt is látjuk, hogy még sok a tenni valónk, hogy nagy dolgok várnak még megvalósításra, amelyek erősen próbára teszik a város polgárainak teherbíró képességét és a város vezetőinek bölcs előrelátását, tapintatát, éberségét és erélyét.

Ezt a gondos körültekintést, előrelátást, éberséget és tapintatot kívánjuk és várjuk a város vezetőitől és tisztikarától. Mert jóllehet, hogy a város autonómiája módot és alkalmat nyújt arra, hogy a törvényhatóság maga intézze a város ügyeit, de minden olyan eszmének, tervnek, amely a város tovább fejlődését mozditja elő, a város összes dolgait mégis csak legjobban ösmerő vezető-tisztviselőktől, helyesebben a város tanácsából kell kiindulnia s a törvényhatóság feladata, hogy ezeknek az eszméknek, terveknek a megvalósításához megadja a módokat és eszközöket.

Hat év nem sok idő egy város életében, de a fejlődés mai gyors áramlásában minden nap bölcs felhasználására szükség van, mert a stagnálás visszafelődést jelent, aki nem halad, — az elmarad.

A kor és a korrall járó intenzívebb fejlődés évről-évre mind jobban fokozódó kívánságokkal lép elő s mind több és több odaadást, buzgalmat, fáradságot kíván a tisztviselői kartól s hogy a tegnapi tisztjutáson mégis az eddigi tisztviselők felé fordult a törvényhatóság bizalma, ez bizonyítja, hogy eddigi működésüket méltányolja, munkásságukkal meg van elégedve a törvényhatóság és garanciát lát náluk a további buzgó tevékenységre s a rájuk váró fokozottabb tevékenységre.

Bizton hisszük, hogy az újonnan megválasztott tisztikar tagjai tudatában vannak az irántuk megnyilatkozott bizalomnak s minden igyekezetüket e városnak és e város polgárainak szentelik. Ezt várja tőlük a polgárság és a törvényhatóság, ez lesz részükről a köszönet és hála legmegfelelőbb kifejezése.

Ettől a gondolattól eltelve üdvözöljük a tegnap megválasztott tisztviselőket.

A közgyűlés előtt.

Jóval 9 óra előtt már népes volt a városháza. A tisztviselők, úgy akik választás alá kerültek, valamint a választás izgalmaitól távol állók, mind jókor megjelentek, hogy szereplői vagy tanúi legyenek a restaurációnak.

A városatyák is tömegesen érkeztek gyalog, kocsin, autón és siettek a nagyterem mellett levő bizottsági terembe, amely csakhamar zsufolásig megtelt, s élénken tárgyalták az egyes állások betöltését.

A nagyterem ajtajában diszbe öltözött rendőrök álltak.

A bizottsági terem hosszú asztala „dekorálva” volt. Sűrűn befedték a különböző szavazó cédulák az egész asztalt, sőt még a nagyterem padjait is bőségesen ellátták a pályázók ilyen szavazó lapokkal.

A karzatot zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség.

Mindjobban megteltek a nagyterem padjai is s kilenc órára már alig lehetett üres helyet látni. Az összes bizottsági tagok és szavazattal bíró tisztviselők közül alig hiányzott 20—25.

A főispán megnyitója.

Kilenc órakor Hlatky Endre főispán megjelent a nagyteremben s elfoglalta helyét az elnöki székekben.

Az elnöki esengő hangjára egyszerre elnémult a zaj, mely addig betöltötte a nagytermet.

Hlatky Endre főispán elnök megnyitó beszédét élénk figyelemmel hallgatták. Azzal kezdte, hogy nem akarja ez alkalomból hosszabb ideig igénybe venni a törvényhatóság figyelmét. Tudjuk, hogy Magyarországon évtizedek óta forrong azaz eszme, hogy az 1886-évi törvényt módosítani kell. Kijelenthetem a törvényhatóság színe előtt, miszerint úgy vagyok értesülve, hogy ha megtörténik is ez a módosítás, az a városok autonómiáját nem csökkentené, hanem épen növelni fogja. Bármiként intézkedjenek is azonban majdan az új törvények, abban bizonyos lehet Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, hogy a város vezetése oly kezekbe volt és van léteve, amelyekben biztosítva van a jövő fejlődése és haladása. (Ugy van! Éljenzés.) Az elmúlt hat év alatt elkövetett a város vezetősége mindent, hogy becsülettel és tisztasággal betöltse feladatát és ebben támogatta a törvényhatósági bizottság is. Bizonyos vagyok abban, hogy a most megválasztott tisztikar is feladata magaslatán lesz és el fog követni mindent, hogy ezután is a lehető

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzefa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

legkedvezőbb megoldásokat találja meg a város javára a jelen nehéz kérdései között. Mert soha olyan nehéz viszonyok közt nem volt a város, mint az elmúlt hat esztendőben. A legnagyobb takarékossgal kellett eljárni mindenütt, de azt is megfontolni, hogy e városnak mégsem szabad megállani a fejlődésben. Üdvözlö a törvényhatósági bizottságot abból az alkalomból, hogy ismét megválogathatja a kezeket, amelyekbe e város vezetését leteszi. (Taps.)

Ezután a jegyzői teendők végzésére *Komlóssy Józsefet*, az ügyészi teendők végzésére pedig *Dr. Thury Lászlót* kérte fel.

Amennyiben pedig szavazásra is sor kerülne, a szavazatszedő küldöttség elnöküül felkérte *Dr. Hoványi Gyulát*, tagokul pedig *Sulyok Istvánt*, *Dr. Moskovits Józsefet*, illetve *Gábel Jakabot*, jegyzőül *Juricskay Barnát*.

A tisztikar lemondása.

Rimler Károly polgármester emelkedett ezután szólásra s a város pecsétjét s a kulcsokat a következő beszéd kíséretében nyújtotta át a főispánnak:

Elérkezett az a pere, amikor ennek a városnak tisztikara hat évi munka és képességhez mért iparkodás után elbucszuk a törvényhatósági bizottságtól. Ebben az ünnepélyes percben a hála és köszönet szaván szólunk, megköszönjük a város törvényhatósági bizottságának azt a jóindulatu támogatását, amelyben minket részesített. Eleget tettünk megbízásunknak, s így most ezt visszaadjuk abba a kézbe, amelyből hat évvel ezelőtt kaptuk, visszaadjuk tisztán, mosoktalanul. Ez ünnepélyes alkalommal a főispán és a törvényhatósági bizottság elé tesszük le a város pecsétjét és a pénztár kulcsait.

A polgármester az utolsó szavakat már könnyekig meghatva mondta el, a törvényhatóság tagjai pedig pecekig tapsoltak.

*

A főispán a kijelölő választmány tagjaival visszavonult, hogy az előzetes megállapodáshoz képest a jelöléseket újból megbeszélje. A teremben pedig ezalatt folyt a kapacitálás azok körül az állások körül, amelyeknél szavazásra volt kilátás.

A polgármester választása.

Hozzákezdtek ezután a tulajdonképeni választásokhoz.

Hlatky Endre főispán jelentette, hogy a polgármesteri állásra *Rimler Károly* eddigi polgármesteren kívül senki sem pályázott s így *Rimler Károlyt* egyhangulag megválasztott polgármesternek jelentette ki.

Óriási taps tört ki erre s a zajos éljenzés csak hosszú idő múlva szűnt meg.

Rimler Károly a következőkben mondott köszönetet az ovációért:

Harmadszor van alkalmam megköszönni a diszes polgármesteri székéből ezt a nagy kitüntetést. Ne kívánja a város, hogy részletes programot adjak. Programom marad, ami eddig volt, a becsületes munka, a jó

közigazgatás, a város közjótékonyági, kulturális és szociális intézményeinek a fejlesztése. Nem csak az én programom, hanem az egész tisztikaré, így akarunk cselekedni a jövőben is, mert ez az ut a város boldogulására. Így akarják és úgy is legyen. (Zajos éljenzés.)

Hlatky Endre: A város közönségének a mai egyhangu állásfoglalása kétségtelen bizonyossága annak, hogy a legteljesebb mértékben méltányolja és ismeri *Rimler Károly* munkásságát. A polgármesteré az első hely a városban, nem érhet annál nagyobb tisztesség polgárt, hogy a város élére állítja a közbizalom. A város azt akarja mondani ezzel: a te tiszta, becsületes kezébe tesszük le megint a vezetést, mert úgy találtuk, hogy jó kezekben van ott. Én is csatlakozom ehhez a véleményhez, kívánom, hogy a polgármester lépését irányítsa a város érdeke.

Percekig tartó taps után a polgármester letette a hivatalos esküt s a főispántól átvette a város pecsétjét és a kulcsokat.

A főjegyzői állásra a szintén egyedül pályázó *Bordé Ferenc* eddigi főjegyzőt egyhangulag megválasztottnak jelentette ki ezután a főispán s a taps megszüntével üdvözölte, kívánván, hogy mielőbb nyerve vissza teljes egészségét; egyben biztosítván őt arról, hogy a város közönsége méltányolja három évtizedes ernyedetlen munkásságát és buzgó működését. (Taps, éljenzés.)

A főügyészi állásra az egyedül pályázó *Dr. Thury Lászlót*, a három tanácsnoki állásra pedig *Komlóssy Józsefet*, *Lukács Ödönt* és *Eleméry Ferencet* választották meg.

Az első szavazás.

A tisztii alügyészi állást már szavazással töltötték be. Jelölték mind a négy pályázót és pedig *Dr. Dóri István* eddigi alügyészt, *Dr. Tóth Ferencet*, *Dr. Némethy Ferencet* és *Dr. Zilahy Gusztávot*.

Nagy korteskedés és izgatottság mellett folyt a szavazás, amelynek az eredménye a következő volt:

Beadott 125 szavazat s ebből kapott:

Dr. Dóri István	67
Dr. Némethy Ferenc	23
Dr. Tóth Ferenc	20
Dr. Zilahy Gusztáv	14

szavazatot és *Alpár Ferenc*, aki nem is pályázott, 1 szavazatot, tehát *Dr. Dóri István* újból megválasztott alügyésznek.

Az eddigi aljegyzőket: *Juricskay Barnát* (I. oszt.), *Dr. Molnár Imrét* (II. oszt.) és *Pásztor Bertalant* (II. oszt.), valamint *János Gyula* I. oszt. rendőrkapitányt egyhangulag újból megválasztották.

Az alkapitányi állásoknál *Weiszlovits Gyula* tiltakozott az ellen, hogy a jelölő bizottság párosával állította szembe a pályázókat. Ezzel kijátszák a szabad választást.

Hlatky Endre főispán félbeszakította a felszólalót. A törvényhatósági bizottság nem jogosult a jelölő bizottság eljárásának a felülbíráására.

Ez incidens után szavazásra került a sor *Mezey Gyula* és *Thormássy Dezső* most már zolyomi r.-kapitány között s ez utóbbi 25 szavazatával szemben, 83 szavazattal *Mezey Gyula* választott meg újból az egyik alkapitányi állásra.

A másik három alkapitányi állásra, egyhangulag, szavazás nélkül *Dr. Dayka Endre*, *Egely Alajos* és *Bartha Béla* választották meg.

Éppen így választották meg *Dr. Istvánffy István* árvaszéki elnöknek és *Nizsalovszky Sándor* elnökhelyettes árvaszéki ülnöknek a további hat évre.

Kimaradt tisztviselő.

Ezután újból szavazás következett és pedig az árvaszéki ülnöki állásra.

Dr. Poynár Dezső eddigi ülnökkel szemben jelöltetett két pályázó: *Nemes Gábor* tvszéki jegyző és *Vay Zoltán*.

Eleintén úgy látszott, hogy megválasztják *Poynár Dezső* eddigi ülnököt, de az utolsó pillanatban 20 tag szavazást kért.

A beadott szavazatok közül kapott:

Nemes Gábor	72
Poynár Dezső	41
Vay Zoltán	3

szavazatot és 1-1 szavazatot kaptak a nem is pályázó *Bartha Béla* és *Alpár Ferenc*. Így *Nemes Gábor* választott meg.

Itt már nem volt könyörületes a törvényhatóság, mint az alügyéssel szemben s kibuktatta *Poynárt* eddigi állásából, dacára, hogy ugyanazok a körülmények állanak fenn *Poynár Dezső* nyugdíját sem kap.

Megválasztották a restauráció további folyamán *Papolezy Ferenc* főpénztárossá, *Altóder Vince* főpénztári ellenőrré, *Jablonszky Emil* adópénztárnokká, *Novák János* adópénztári ellenőrré; továbbá fogalmazókká: *Báthory László*, *Czeglédy István*, *Hering Sándor*, *Bige József*, *Molnár János*, *Kágyi Lajos*, *Fluck Ferenc*, *Klemens Rezső*, *Kolon-tár János*.

Kétszer szavaztak.

Még az ujonnan rendszeresített pénztári tisztii állást töltötték be szavazás után. Három jelölt volt: *Andriska József*, *Losonczy Gábor* és *Alpár Ferenc*. A szavazásnál kapott:

Alpár Ferenc	52
Losonczy Gábor	50
Andriska József	3

szavazatot, azonban az urnában 2 szavazólappal több volt, mint ahányan leszavaztak. Mivel pedig éppen 2 szavazatot döntötte volna el a választást, nem volt mit tenni, mint új szavazást rendeltek el. Időközben néhány bizottsági tag már eltávozott.

A második szavazásnál kapott:

Alpár Ferenc	52
Losonczy Gábor	46

szavazatot s így *Alpár Ferenc* lett pénztári tisztii megválasztva.

A megválasztott tisztviselők letették hivatalos esküt s déli 1 órakor a tisztújító közgyűlés véget ért.

*

Hlatky Endre főispán a tisztújítás alkalmából a tiszteletbeli rangot megadta mindazoknak a tisztviselőknak, akik eddig ilyen tiszteletbeli címet bírtak.

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

A főispán kinevezte: Dr Dénes Ignácot járványkórházi tb. tiszti orvossá, dr Balla Vilmos orvost tb. gyermekkórházi orvossá, Bige József fogalmazót tb. aljegyzővé, dr Czuczor Vilmos ügyvédet tb. tiszti alügyésszé, Dús Lászlót tb. tiszti főügyésszé, dr Ertler Mórt tb. tiszti orvossá, dr Grósz Samut tb. tiszti orvossá, Heringh Sándor fogalmazót tb. aljegyzővé, Juricskay Barna aljegyzőt tb. tanácsnokká, Komlóssy Józsefet tb. főjegyzővé, Lukács Ödönt tb. főjegyzővé, dr Nemes Áront tb. főorvossá, Adorján Armit tb. főügyésszé, Némethy Ferencet tb. alügyésszé, Tóth Ferencet tb. főügyésszé, Vay Zoltán díjnokot tb. árvaszéki ülnökké, Vincze Béla szakdíjnokot tb. árvaszéki ülnökké, dr Waldmann Dezsőt tb. alügyésszé, dr Zilahy Gusztávot tb. alügyésszé, Réz Bertalant, Kemény Ignácot, Mercz Antalt, Horváth Gézát tb. alkapitánnyá, Jánossy Gyulát tb. főkapitánnyá, Eleméry Ferencet tb. főjegyzővé, Bige Bélát tb. alszámvevővé.

A bankett.

Este fél kilenckor Nagyváradi város újonnan megválasztott tisztikarának tiszteletére a törvényhatósági bizottsági tagok, a tisztviselők és a polgárság közül nagyon sokan a „Pannonia” éttermében társasvaesora gyűltek össze. Közel négyszáz ember vett részt a banketten, amelyen több tósztt hangzott el.

Legelőször Rimler Károly polgármester emelkedett szóra, aki magas szárnyalású beszéd kíséretében Nagyváradi város öszspolgárságára üritette poharát.

— Nevezetes esemény zajlott le ma a zászlódiszbe öltözött városházán. A tisztikar megválasztása. És Nagyváradi város ma visszahelyezte a régi, most lejárt mandátumu tisztikart. Lélekemelő jutalom ez uraim! Mert ezzel megmutatta Nagyváradi városának polgársága, hogy teljesen miénk az öszinte szeretete és megelégedése. Ezért azonban köszönettel tartozunk a tisztikaral együtt érző és dolgozó főispánnak, aki önzetlen szeretetével és állandó munkásságával ösztökélt minket is a munkára. (Ugy van!)

Ez nem diesekvés. Öntudat ez uraim, amit három évtized érlelt meg bennem és tisztviselőtársaimban. Mi tudjuk azt, hogy a polgárság szeretve szeret bennünket — ezt bizonyítja a mai választás is — és épen ezért erős fogadalmat teszünk, hogy mint eddig, ezután is a polgárság javára fogunk törekedni, tanácsadója, gyámolója leszünk továbbra Nagyváradi város polgárainak. (Helyeslés.)

A polgármester így fejezte be beszédét:

— Kérem a Mindenhatót, hogy Nagyváradi város öszspolgárait áldja meg és halmozza el őket minden jóval.

Hatalmas tapsvihar és tomboló éljenzés követte Rimler Károly szavait.

Lukács Ödön: A tisztújító közgyűlés határjelző a városok történetében, mert, amikor a város tisztviselőket választ a polgárság jövőbeni reménye fűződik minden megválasztotthoz. A tisztikar tudja, érzi, hogy ennél a határkőnél le kell vonni a tanulságot. A mult tanulsága szerint az önzetlen szeretet legyöz minden akadályt. A jelene: a gazdasági organizmus akció képességét kell biztosítanunk. A jövő feladata nagy és a tiszti kar szorongó érzéssel várja ezt a nagy feladatot. Legelső az anyagi jólét biztosítása, a heterogén elemeket egyesítve egységes társadalmat alkotni.

Majd áttért Hlatky Endre főispán több évtizedre visszamenő munkásságára. Megkapó szavakkal jellemezte a főispán puritán egyéniségét, határtalan igazságszeretetét. Végül az Isten áldását kérte Hlatky Endre főispánra és családjára. Percekig ünnepelte a társaság Hlatky Endrét, a ki meghatva fogadta a szeretet ilyen spontán megnyilvánulását.

Dr Hoványi Géza a polgármesterre üritette poharát. Beszédében kifejtette, hogy a polgárság határozottan megvolt elégedve a tisztikaral azért választotta meg ismét. És ami tisztikarunk meg is érdemli a bizalmat és a szeretetet, mert a fontos, egy város élet fejlődésébe vágó munkáját lelkiismeretesen végezte el. Legnagyobb elismerés Rimler Károly polgármestert illeti, akit szeretettel üdvözöl és kéri, hogy ép olyan odaadóan kezelje és viselje szívén a város ügyeit a jövőben is, mint a multban.

A körül ülők siettek kocintani a polgármesterrel, aki boldogan köszönte meg az üdvözléseket.

Néhány pere mulva, a legnagyobb esend közepette emelkedett szóra Hlatky Endre főispán. Mindenki oda figyelt, hallgatta, leste a főispán öszinte szavait.

— Megvagyok győződve, hogy az elhangzott, reámpazarolt dieséreték tuloznak. Nem tettem én soha sem olyan nagyon nagyot, csak mint a polgárok közül számtalan, becsülettel elvégeztem a rám hármlott feladatot. És ha láttam, hogy a tisztviselők is szorgalommal, ügybuzgalommal látták el hivatalukat, tölem telhetőleg mindig előmozdítottam az ő munkájukat is. Kimondhatom nyugodt lelkiismerettel, hogy a város tisztikara kivétel nélkül azon igyekezett mindig, hogy becsülettel töltse be állását. És a közönségnek, a polgároknak is be kell látniok, hogy a tisztviselők helyes irányban működnek, mert ezzel fokozódik az ambiciójuk.

Többször hatalmas éljenzés szakította félbe Hlatky Endre szavait, aki így fejezte be beszédét.

— Adjon a hatalmas Isten minden tisztviselőnek és családjának a legnagyobb boldogságot és arra kérem az egész tisztikart, hogy engem — még egyszer jegyzem meg, hogy nem szerénykedem — bizalmukkal, öszinteségükkel tiszteljenek meg. Kérem önöket, hogy ha én tévedek, mondják azt meg nekem, hogy én megmondhassam, ha önök tévednek. Isten áldja a tisztviselői kart családjukkal együtt.

Zugott a taps és éljenzés percekig, míg dr Medvigy Gábor fel nem emelkedett, aki Bordé Ferenc főjegyzőre üritette ki poharát. Dr Medvigy Gábor gyönyörűen ecsetelte azt a harminc évet, amit Bordé Ferenc a város szolgálatában töltött.

— Harminc évvel ezelőtt — ugymond — a régi, kopott városházának egyik fakó szobájában kötött örök frigyvet egy ifju a várossal. Azóta Nagyváradi szellemi és anyagi téren az ország első városai közé küzdötte magát és a szürke ifjuból ösz, megrongált egészségü ember lett, aki azonban a lelke mélyén nagy örömet hord. A harminc évről való visszatekintés örömet.

Dr Adorján Emil pártkülönbőség nélkül a törvényhatósági bizottsági tagokra üriti poharát, mert jól esik látni, hogy amikor az országot nemcsak a háboru, a gazdasági válság, de a belső ellenségek és a társa-

dalmi rend felbomlása veszélyezteti, akkor az egyik legnagyobb városban öszzetartást lehet észlelni. Össze is kell fogni, hogy egyesült erővel vigyük előre Nagyváradi városát és Magyarországot.

Hlatky Endre főispán, Hoványi Géza képviselő és Rimler Károly polgármester asztalt bontottak.

A még együtt maradt vendégek és tisztviselők közül többen mondtak tósztt.

Örizkedjünk az Örző és Bezáró vállalattól.

A főkapitány letiltotta. Tilos az egyenruha viselés.

*

A mult hét valamelyik napján pár sorban jelentettük, hogy ismét alakulóban van egy Örző, Bezáró és Biztonsági vállalat Nagyváradon. Vén János nevü egyén akarta „szervezni a várost”. Feltűnést keltő bevonulást rendezett a rendőrségre, rendőrkutyáját is elhozta, produkáltatta az okos állatot s kiesi hijja, hogy el nem bővölte az egész rendőrséget.

Hogy az ő vállalata milyen fényes és közéletbe vágó intézmény, azt igyekezett demonstrálni egyenruhájával Tábornagyi kék bluz, három aranyesillag, állatorvosi kard, rézptykés tiszti kabát feszült rajta. A jámbor civilek és még jámborabb bakák illő tisztelettel defilíroztak el előtte.

Embereit ránevelte, hogy öt rövid, de hatásos címmel illessék.

— Parancsnok ur! — Hangzott az alkalmazottak jelentése. Tetszett nekik a katonás szellem.

Azonban már az első napon Gerő Ármint kifogást emelt az ellen, hogy Vén János ilyen egyenruhát hordjon. Ez megtéveszti a közönséget.

A devalváló két keresztbe fektetett kulcs természetesen ügyesen el van rejtve a galléron, úgy hogy ez meg megerősíti azt a szintén téves hitet, hogy nini! egy bányász kapitány!

Vén János azonban nem tette le az egyenruhát. Embereket hozott ide és sűrűn lehetett őket látni az üzletekben megfordulni, ahol abonenseket gyűjtöttek a vállalat részére. Emberei szintén kopott tiszti sapkában és kabátban kacérkodtak a szobacicákkal, úgy hogy már kezdett velük megismerkedni az egész város.

Panasz a rendőrségen.

Közben Vén János hirdetésekett tett közzé több lapban, hogy 400 kor. kaució mellett alkalmaz vállalatánál pénzbeszedő és ellenőrző embereket. El is fogadta kettőnek a jelentkezését. Császár János Nagykamarásról érkezett még a mult héten s átadta 400 korona készpénzét Vén Jánosnak. Azonban állást mindezideig még nem kapott.

Alaposan utánanézett az ügyeknek s rájött, hogy még a szervezés sincs meg, engedélyt sem kapott erre Vén a főkapitánytól, ennél fogva nincs is mit és hol beszedni pénzeket. Kérte vissza kaucióját, aminek a kiadását Vén megtagadta.

Budapestről sürgönyileg rendelte le Varga Andrászt szintén hasonló állásra. Varga feleségének arany óráját, láncát, fülbevalóját mintegy 600 korona értékü ékszeret hozott kauciónak, mivel készpénze nem volt. Ezért öt Vén nem akceptálta. Itt

maradt Nagyváradon s kénytelen becsapni valamelyik ékszer, hogy vissza utazhassék Budaestre.

Ezek megjelentek a rendőrségen és panaszt emeltek Vén János ellen. A főkapitány szigorú hangon figyelmeztette Vént, hogy az egyenruhát, kardot tegye le.

A sajtóiroda utján pedig a következő figyelmeztetést tette közzé a rendőrség.

Figyelmeztetés!

Egy Vén János nevű egyén, akinek állítólag Gyulán őrző vállalata volna, Őrző és Biztonsági Vállalatot akar városunkban is létesíteni. Nevezettnek hatósági engedélye nincs, *ilyet nem is kap.* Óva inti a rendőrkapitányi hivatal a közönséget, hogy nevezett egyénnek ne üljön fel azzal, hogy előelőget, vagy előfizetési kötelezvényt aláír, mert a vállalkozó ellen már eddig is panaszok merültek fel.

LÁNGOL A KÖRÖZS.

Meggyúlt a petróleum.

Jelentés a Halélettani állomásnak.

*

Ha valóra vált volna az a fantazmagória, hogy hadihajók jelentek volna meg a Körözson, azok sem csináltak volna olyan pusztítást a halak között, mint egy néhány vállalat ártalmas salakja. Hihetetlen könnyelműség megtűrni, hogy ezek a vitriolos anyagokat, amelyek mostanában kék-zöld-sárga gyűrűkben fluoreszkálnak a víz hátán, minden büntetés és akadály nélkül ráereszt-hessék a Körözsre.

Tudott dolog, hogy számtalan körözsmenti község a Körözs vizét issza, egyszerűen merítik. Emellett a nagyvárad vízműtelepek is ezt a vizet szivják föl és adják át a városi használatra. Ha tehát Nagyváradon nem is olyan ártalmas és veszélyes ez az inficiált víz — tekintve, hogy temérdek szűrőn megy át — de a falvakban igen nagy pusztítást vihet végbe.

Legnagyobb kárt azonban a halak közt víz végbe ez a mérge. Hiszen a közigazgatási hatóságok tudják legszebben kimutatni, hogy évről-évre hogy esökken, rohamosan esökken a halászati kedv. Miért? ... Mert nincs hal. Kiölték a Körözsből a halakat a mérgező anyagokkal.

Napok óta ismét óriási mennyiségben jelenik meg a víz felületén a kékes petróleum réteg. Valahol Fugyivásárhely környékén égő fáklyát dobtak a vízbe és a vastagabb petróleumréteg lángot fogott. Egészen a velencei partokig harapódzott a különös táncoló tűz, hagos robbanással égett el a salakos anyag. Itt szakadt meg a ritka vízi tűz Várad alatt az egyik sugatagon.

A feltűnő jelenségnek több tanuja is volt. De nem tekintve ezt a ritkán előforduló tűzveszélyes állapotot, még mindig horriblis kárt okoz a halakra nézve az ártalmas anyag, amely folyton keveredik. A Tiszántul munkatársa megkérdezte erre vonatkozólag az illetékes szakembereket, akik kijelentették, hogy legközelebb vizsgálat tárgyává teszi az idegen anyagot és jelentést küldenek erről a budapesti Halélettani állomásnak.

Egyedül innen várható némi erélyes akció.

Az Új Nagyvárad Bangháról.

Az Új Nagyvárad nagyon haragszik Bangha páterre, akit ő nevezett el „sátán-arcu jezsuitá"-nak.

Bangha konstata, hogy ma mindenki zsidó ujságot olvas a vasuton. Vagy mindenki zsidó, aki utazik?

Mi, katolikusok abban a küzdelemben, melyet a katolicizmus renasszanszáért folytatunk, nemcsak a katolicizmust védjük, hanem általában a vallásos eszmék diadaláért harcolunk. A világnézetek harcát folytatjuk s harcolunk azok ellen, akiknek világnézete az, hogy megtagadják egy magasabb erkölcsi világrend létét. Ez a harc nemcsak a katolicizmus harca, hanem mindenkié, aki bármilyen pozitív valláshoz tartozik. A destruktív elemek harca első sorban a katolicizmus ellen irányul, mint ebben a harcban legerősebb ellenfél ellen, de mi jól tudjuk, hogy ebben a harcban a mi oldalunkon van mindenki, aki Istenben hisz. Azért mi különbséget teszünk a zsidók között, mert a hitű zsidókat mi sohasem számítottuk ellenségeink közé.

A mi küzdelemünk nem faji, sem vallásfelekezeti harc, hanem a pozitív hit harca a vallástalansággal. Az a meggyőződésünk, hogy a zsidó vallás hívei épp úgy ellenségesnek s veszélyesnek ismerték fel a szabadkőművesség szolgálatában álló Új Nagyvárad és eszmétársai elveit, mint mi. Nem a hitű zsidók ellenségünk, hanem a vallástalanok, a vallásüldözők, akár zsidók, akár sem.

A zsidó vallás nehezen tud beleilleszkedni a modern életbe s azért innen kerülnek ki főként azok, akik meghasonlottak a vallással, gyűlölnék minden vallást, de főként a keresztény vallást. Forradalmi irányzatuk, a radikális, mely minden szélső irányzat élére juttatja őket, mert a legtulzabbak mindig a hitetlen zsidók közül kerülnek ki. Innen van aztán, hogy hazánkban a radikális irányban tisztán a hitetlen zsidóság vezet s majdnem mind zsidó kézbe kerültek azok a lapok, amelyek ellenségei minden vallásnak. Azért lett egy fogalom: zsidó lap és a kereszténység ellensége.

Fel kell világosítani az egész vallásos közönséget, hogy ne támogassa ezeket a lapokat, melyek ellenségei mindannak, ami keresztény, sőt ellenségei minden vallásnak. Habár igaz, hogy ezekben a lapokban van annyi taktika, hogy a zsidó vallást, a zsidó papokat nem bántják; van mégis valami kegyelet bennük elhagyott vallásuk iránt.

Az Új Nagyvárad, amely magát erős túlzással és kevés igazsággal „kulturujágnak" nevezi, azt hiszi, hogy azért óvjuk a híveket ezektől a zsidó „kulturujágoiktól", mert nyíltan és őszintén mondanak véleményét a papokról, a papok eszelekedeteiről. Az Új Nagyvárad oly naiv volna, hogy összetévesztené az eszmét annak hirdetőjével? Mi eszméket védünk s nem embereket és az Új Nagyvárad is eszméinket támadja, s nem papjainkat. Ha csak taktikából nem. Ha papjainknak lennének megrovandó eszelekedeteik, ezt fájlalnók, mert mindig fognak akadni naiv lelkek, akik az egyházat azonosítják az egyház szolgájával, a pappal, de az egyház marad elérhetetlen erkölcsi magaslaton, akkor is, ha talán egy-egy papja méltatlan szolgája is egyháznak.

Papjainkat csak egy esetben védjük, akkor ha megtámadásban lenne részük eszméink terjesztése miatt. Nem személyi harc ez, hanem a világosság és a sötétség harca. Ebben a harcban természetes, hogy a sötétség világosságnak nevezi magát és az Új N.-d kultur ujságnak mondja magát.

Bangha páter itt volt, 5 napon át kétszer hirdette azokat az eszméket, melyekért mi is harcolunk, a kereszténység eszméit, s bátran állíthatjuk, hogy működése erkölcsi ihletet, megtisztulást, békét hozott mind azok lelkébe, kik meghallgatták.

Megszoktuk már, hogy ezek a lapok felvilágosodottságnak hívják azt, amit ők terjesztenek, épp oly joggal, mint a hogy a Fidibusz mondhatná, hogy ő felvilágosodottságot hirdet. Igen, a páter azt mondta, hogy a modern anyák a serdületlen lányaik kezébe adják a Fidibuszt, mert a melyik anya azt olvassa, annak a lánya is olvassa azt, s ha dugdosná a lánya előtt, annál inkább felhívna annak figyelmét a tiltott édes olvasmányra. Hát ezért nem ajánlatos tisztességes családba a Fidibuszt és a többi „kulturujágot" beereszteni.

De nini! Most vettük észre, hogy szinte nagyon is komolyan vettük az Új Nagyvárad sületlen kiruccanását. Mintha valami komoly lapban jelent volna meg, pedig — csak az Új Nagyvárad írta. A cikk egyszerűen ugratás akar lenni. Szeretne az Új Nagyvárad hirdetéseket elhalászni a Tiszántúltól. Ez az egész cikknek a tendenciája, mely olyanmire kiérzik belőle, hogy mérföldnyire csavarja az orrot. Felsorolja az U. N. azokat a zsidó cégeket, amelyek, mint szolid cégek, nálunk hirdetnek. Elvégre a kereskedő nem fog megélni abból, ha az Új Nagyvárad szerkesztősége és kiadója, érteve a páholyt, egyedül vásárol nála. Ezért, bármennyire fáj a páholy nyomtatványának, jó, megbízható cégek fognak nálunk hirdetni tovább is.

A legklasszikusabb a dologban az, hogy az Új Nagyvárad a haragosan kiszörkésztett zsidó cégek közé bevette Nutta Jakabot is. Persze, olyan nagyon ismerős név volt az Új Nagyváradnál: Jakab. Mintha már halott volt volna valahol otthon. Jakab? Nem lehet más, mint zsidó. Szegény Nuttát megtette tehát zsidónak, pedig annyira nem zsidó, mint amennyire az Új Nagyvárad sohasem volt és nem is lesz keresztény. De hát odaát azt hiszik, minden Jakab zsidó és mihelyt Jakab, azt nyomban le kell zsidózni. Ejnye, de jól tud az Új Nagyvárad antiszemitizkodni! Üzletből még ez is megy.

Több elnézést a derék Jakabok iránt és (ezt a jó tanácsot most mi adjuk az U. N.-nak) kevesebb — zsidóheccelést, kivált ha valaki „kulturujágnak" tartja magát; még ha nem is tart igényt arra, hogy ebben a véleményben a szabadkőműves páholyon kívül állók is osztozzanak.

Románia mozgósít? A bukaresti lapok jelentik, hogy a román hadsereg új mozgósítás előtt áll. A hadügyminiszter széles körű intézkedéseket tett a mozgósítás előkészítésére. A tartalékos tisztek címeit mind bekérték. s az 1897—1911. évfolyamok tartalékosait behívták.

Románia most nagyszabású reformokat létesít hadseregében. Ugy látszik, készül valami a Balkánon.

Nem fizetik a telefondijakat.

Üresek a községi pénztárak.

A telefondijak befizetésére nézve az utóbbi időben igen szigorú szabályokat alkalmaz a posta, ami nagyon is érthető. Soha oly hanyagságot nem tapasztaltak a telefondijak befizetése körül, mint az elmúlt évben. Ez indította a posta hivatalt arra, hogy a kintlevőségek behajtása körül szigorubb eljárást kövessen. Eddig rendszerint három havi időhaladékot is kaptak az előfizetők, ma már azonban a sok csalódás folytán a három hónapot 15 napra redukálták és aki 15 nap alatt nem fizet, leszerelik az állomását. Ha tekintetbe vesszük azt a rengeteg behajthatatlan hátralékot, indokolt is ez a szigorúság. Ez a nagy fizetéseképtelenség Nagyváradra vonatkozik.

Ami a vidéket illeti, ott sokkal rosszabb állapotok uralkodnak. A vidéki telefonok dolgában tudvalevőleg szerződéses viszony van a posta és a vármegye között. E szerződés értelmében a vezetékek fenntartási, de a kiépítési költségeket is a vármegye, illetve a községek tartoznak fizetni.

A fizetési kötelezettségeknek eddig rendszeresen eleget tettek a községek. Fizettek pontosan. A múlt évi nehéz gazdasági viszonyok azonban valósággal megbénították a községi pénztárakat is. Ma a községi kasszák üresen tátognak a pénztárnokok felé. Nem tudnak fizetni. Hogy tudnák fizetni a telefondijakat, mikor még a jegyzői fizetési hozzájárulásokat sem képesek behajtani,

Ma úgy áll a dolog, hogy a telefondijak nagyobb összeget tesznek ki, mint az egyévi előfizetési díjak összesen. A posta-igazgatóság folyton zaklatja a közigazgatási hatóságokat a hátralékok behajtására, de hiába, most a lakosság szegény. Legujabban az igazgatóság azt ajánlotta, hogy a vármegye kölcsönözze a községeknek a szükséges pénzt.

Természetesen ez az ajánlat szóba sem jöhet, mert ez törvényellenes volna, de meg a vármegyének sines kiadható pénze, hiszen az is kölcsön után jár.

A községek majdnem mind, kivétel nélkül ez év végéig kérnek haladékot a fizetésre. De nem ritka az olyan község sem, mint legutóbb Kisszántó tette, hogy inkább leszerelteti a telefont, de most egyáltalán nem képes fizetni.

Kisszántó község képviselőtestülete ugyanis egyszerűen kimondta, hogy a lakosság a nagy szegénység miatt nem tud fizetni és ha az igazgatóság nagyon sürgeti a pénzt, akkor inkább szereljük le az állomást.

Szomorú állapotok ezek, melyeken csak egy jó gazdasági év segíthet. Ha az idei év is olyan lesz, mint az elmúlt, akkor több helyen is leszerelik a vidéki telefonokat.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukon mint aranyba foglaltva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmuakákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Kétszáz kivándorlás egy nap alatt.

A Franconia utasai.

Amerika felől szomorú szelek fujnak. Nincs munka, a kivándorlókat a nyomor fogadja és ennek dacára a szerencsét próbálók tömege egyre nő. A kivándorlók hajói mindég zsufolva hagyják el a fiúmei kikötőt.

Idehaza kótyavetyén megy el az egy élet alatt összekuporgatott sok vagyonga és a gazdák vándorbottal cserélik fel az ekeszarvát. Hiába, nagy a nyomor. Nincs széna, nincs vetőmag, nincs forgó tőke, és nincs mit enni.

Odakint lehet, hogy nagy a nyomor szintén, de hány ember alapította meg már a tengeren túl a szerencsét? Hány ember küldött már haza ezer dollárokat? Az ilyen szerencsék híre 10-20 falu népét megbolondítja.

A szerencse híre hamar terjed, arról minden szerencsétlen tudomást szerez. Hogy azonban míg egy-egy ember szerencsésül felvillant, addig ezrek mentek és mennek tönkre, arról hallgatnak, meg aztán a szomorú híreket nem is szívesen hallgatja az ember, vagy ha meghallgatja, hát el is felejt.

Amerika vonzó dollárjainak csengése sokkal élesebb s mindent elfojtó hangokat adnak, semhogy el ne némulna mellettük a le roskadt, összezuzott emberek jajkiáltása. Es az emberek mennek, talán már nem is szerencsét próbálni, hanem menekülni. Lehet, hogy azt hiszik, hogy a nyomorban meghalni, odaát nem olyan szomorú.

Az idén megint nagyon sok kis szalmafedeles házikó lesz üres Biharmegyében, megint sok nádfedeles kis házikónak lesz az egyedüli lakója egy-egy öreg, élete alkonyán lévő asszony, talán az unokákkal. Az épkézláb, életerős ember feleségével együtt vándorol Amerikába.

Hogy mily nagy arányokat öltött Bihar-megyében a kivándorlás, mi sem illusztrálja jobban, mint a hajózási vállalatok hivatalos kimutatása, amit rendszeresen betérjesztenek a vármegye alispánjához. A legutolsó hajó, a Franconia március 18-án indult el a fiúmei kikötőből. Mondanunk sem kell talán, hogy zsufolva volt a hajó. Bihar-megyéből kétszáz ember egy nap alatt.

Szombaton másik hajó indul, azon talán még többen lesznek bihariak. És még hányan követik azokat, az alispáni hivatal a megmondója. Százszámra várnak ott elkészítésre az utlevél iránti kérvények és bár valóságos gőzerővel készítik a kis sárgafedeles, zöldlapu füzeteket, mégis oly torlódás van a hivatalban, hogy az utlevél sürgető felek egymás kezébe adják a hivatal kilincsét.

A hercegprimás a párbaj ellen.

Budapest, márc 23.

Csernoch János hercegprimás a Szent István Társulat disztermében előkelő közönség előtt nagyhatású beszédet mondott a párbaj ellen.

..FIREK..

Tájékoztató.

Március 27. d. u. fél 6 kor Kath Kör bójti estélye.

Március 29. d. u. 3-kor: Váradvelencei Kath Kör bójti estélye.

Márc. 29. d. u. 5 órakor a Katholikus Népszövetségi Otthon alakuló közgyűlése.

Április 3. d. u. fél 6-kor Kath. Kör bójti estélye.

Április 5. d. u. 5 órakor: Váradvelencei Kath. Kör bójti estélye.

A Katholikus Népszövetségi Otthon megalakulása.

A keresztény szervezkedés nem pihen. Felébredtünk — úgy érezzük, még nem későn — s a társadalom keresztény része lázas buzgósággal igyekszik helyreépíteni mindazt, amit mulasztott a szervezkedés terén, ahol az ellenfélnek olyan nagy teret engedett át.

A Katholikus Népszövetség kebelében megalakul vasárnap az új keresztény társaság: a Katholikus Népszövetségi Otthon.

Az új kör helyisége a Katholikus Kör régi termeiben lesz. Tagsági díj egy évre 4 korona.

Az Otthon a Katholikus Népszövetség akeióinak központja lesz s társas kört nyújt minden népszövetségi tagnak, aki a minimális tagsági díjat megfizeti. Lesz az Otthonban ujság, billiárd-asztal, társasjátékok, könyvtár.

Az Otthon alakuló közgyűlését vasárnap, márc. 29-én d. u. 5 órakor tartják meg az Otthon nagytermében; a közgyűlésre a tagokat ezuton hívja meg a Kath. Népszövetség igazgatósága.

Az alakuló közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alapszabályok megállapítása.
2. A tisztikar megválasztása.

A közgyűlésen úgy az eddig jelentkezett, mint a még belépni szándékozó tagok részt vehetnek. A közgyűlésig még mindig lehet tagul jelentkezni.

* Nemzeti zarándoklás Rómába.

Az Országos Katholikus Szövetség május 8-án Szmrecsányi Lajos dr egri érsek vezetésével Rómába nagyszabású országos zarándoklást rendez. E mozgalom iránt a magyar katolikus társadalom széles rétegeiben élénk érdeklődés mutatkozik és előre láthatóan még nagyobb sikerre fog vezetni, mint az 1912-ben Rómába vezetett zarándoklás, melyen több százan vettek részt, hogy a magyar katolikusoknak az Egyházhoz és annak fejéhez való ragaszkodását kifejezzék. A jelentkezések, melyek határideje április 15. az Országos Katholikus Szövetségnél (IV. Ferenciek-tere 7. szám III. lépcső I. emelet 8.) már megkezdődtek.

* **A toldi posta.** Biharvármegyében Told községben április 1-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhová szóló leveleket, csak a belföldre és Ausztriába szóló pénzt és csomagokat továbbít, s meg van bízva postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével is. Az új postaügynökséghez tartozik Jelent- és Onskártanya is.

* **A Kath. Kör ötödik közművelődési estélye.** A nagyváradai Katholikus Kör ma folytatja közművelődési estélyeinek a sorozatát. A mai közművelődési estélynek ismét nivós és értékes programja lesz. — *Vucskits Jenő* főreáliskolai tanárt és dr *Kovács S. János* felső kereskedelmi iskolai igazgatót főlegesen ma már bemutatnunk a váradi katolikus intelligenciának. Az est műsora a következő:

- a) Irodalom és művészet, mint etikai kulturérzékeink. Előadja *Vucskits Jenő*;
b) Schubert: Impromptu. Rubinstein: Románé. Zongorán előadja *Szalay Elemér*;
c) A szülőkről a szülőknek. Előadja: dr *Kovács S. János*.

A közművelődési est fél 6 órakor veszi kezdetét a Kath. Kör disztermében.

* **Halál a vonaton.** *Diószeghy Győző* beszercei kir. törvényszéki bíró szerencsétlen módon vesztette életét tegnap a margitai vonaton. A törvényszéki bíró, akit Biharmegyében is ismernek, mert évekig volt a tenkei járásbírója jegyzője, Margitán lakó testvérét látogatta meg. Vérébajban szenvedett és éppen Nagyváradra akart jönni a kórházba, hogy műtétnek vesse alá magát. Bihardiószeg állomás közelében azonban hirtelen meglepték a fájdalmai, s nem lehetett rajta segíteni. Mire a vonat berobogott, halott volt. Azonnal táviratoztak hozzátartozóinak a szerencsétlenségről. A szerencsésenül járt törvényszéki bírót Bihardiószegen fogják eltemetni.

* **Eihunyt kadet.** Katonai pompával fogják ma eltemetni a csapatkorházból *Jakabos Miklós* negyedéves hadapród holttestét. A fiatal katona agyhártyagyulladásban halt meg. Igen előkelő székely családból származott, tizenhat testvére volt, köztük 9 fiú. Azonban oly balsors üldözi a családot, hogy a 9 fiuból már egy sem él. Ő volt az utolsó. A hadapródiskola növendékeit mélyen megrendítette szeretett bajtársuk halála. Ott lesz temetésén az egész iskola a tanári karral együtt.

* **Elkészült a mezőtelegdi gát terve.** Legutóbb megírtuk, hogy a földművelésügyi miniszter rendelete folytán a kulturmérnöki hivatalban megkezdtek a mezőtelegdi Körözságtak építésére vonatkozó tervek készítését. Tegnap már a tervek teljesen elkészítve az alispáni hivatalban voltak. A kulturmérnöki hivatal a tervekkel kapcsolatosan beterjesztette a költségvetést is. E szerint a földmunkálatok 4201 kor. 54 fillérbe, a partbiztosítási munkálatok pedig 697 koronába kerülnek, összesen 4898 kor. 70 fillérbe kerül az egész terv kivitele. A terveket felterjesztik a minisztériumba is, ahol a költség fedezése felől intézkedjenek. A partbiztosítási munkálatokat a törvényben előírt eljárások előtt el fogják végezni, nehogy a késedelmeskedéssel a községet újból veszélynek tegyék ki.

* **Kettős operáció.** A nagyváradai honvédhuszárok daliás és népszerű századosa *Jászay Miklós* súlyos operáción fog keresztül menni ma Bécsben. Kettős bajgonosz gyökereit operálják s a súlyos operáció komolyabb veszéllyel is járhat. *Jászay* százados melegen elbucuzott bajtársaitól és barátaitól, mielőtt Bécsbe utazott volna. Tisztársai szorongó érzéssel lesik Bécsből a táviratot, mely — mindenki szívből óhajtja — kedvező hírt fog hozni a váradi garnizonba.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az Országos Gyermekvédő Liga nagyváradai Iparostanulók Otthona árva tanulói részére a nagyváradai „Agrár Takarékpénztár” 20 koronát volt szíves adományozni, mely adományért a felügyelőbizottság nevében hálás köszönetet mond *Hlatky Endre*, elnök.

x **Szülőkaró** első osztályu száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: **Weiszberger és Társa** cég váradvelencei fatelepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

* **Napoleon a Vigadóban.** Ez a szenzációs filmdráma van most műsoron a Vigadó-mozgóban. A pompás film bemutatja a világot verő Napoleon egész életét, szereplését és Európát meghódító hadjáratait. Azért is aktuális most ez a film, mert épen 100 éve, hogy a korzikai oroszánt az egyesült hadsereg leverte. A műsört még egy pompás bohózat és egy természeti felvétel egészíti ki.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsgetető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Tölgyszülőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihardobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

* **Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédyszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Biharmegyei Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. boks cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. boks cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12 szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Jsi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 6. szám.

* **Eladó ház.** Schlauch-tér 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül **KOHN HELEN** kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakitásokat modellek után vállal.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenest gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

„The Roosevelt Shoe“

amerikai cipők

12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

**Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.**

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Pygmalion.

Szombaton: Pygmalion.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este: Ártatlan Zsuzsi. (Sz. Zsigmond Anna fellépte. Bérletszünetben.)

Pygmalion.

Pygmalion volt az a regebéli görög szobrász, a ki a magaalkotta szoborba bele-szeretett. Bernard Shaw vigjátékának a hőse is ilyesformán jár. Fogad, hogy egy kis virágáros lányt úgy kinevel hat hónap alatt, hogy mindenki született hecegnőnek fogja tartani. A fogadást megnyeri. A kis virágárosleány modora valóban kiesizolódik, de közben megfinomodik a lelke is — és a mester, a megrögzött agglégény, bele-szeret.

A két léleknek ez az észrevétlenül egymáshoz közeledése, az az érdekes küzdelem önmaguk ellen, míg végre szerelmük öntudatra ébred, a küzdelem álbüszkeségük ellen, míg ezt egymásnak bevallják és míg mindkettő gyöngédséggel tud egymáshoz közeledni: ez vonul át a vigjáték öt felvonásán, még pedig pompás lélektani rajzzal és a jelenetek kitűnő bonyolításával. Egy-egy pár-jelenet, kivált amikor a kis leány és a mester kerülnek szembe, csak úgy szípkázik a szellemességtől. Magas irodalmi színvonalon álló, igazán értékes alkotás, melyen még az sem ront sokat, hogy az eredetinek finomságait Hevesi Sándor, a fordító helyellközzel nem elég egyenértékű kifejezéssel adta vissza, a kissé érdekesebb kisebb kifejezéseket pedig néhol túl hortobágyi izükké tette.

A darab színvonalához méltó volt az előadás. A drámai személyzet ismét kiváló nyújtott, a minőt el is várhat tőle a közönség. Polgár Mariska az ő bájos fiatalságával és közvetlen, természetes alakításával szerepének minden megnyerő, kedves vonását egységes, természetes női jellembe olvasztotta és egyikét adta legszebb, leg-harmonikusabb, legjobban kidolgozott alakításainak. A lélektani motívumokat is tökéletesen át tudta éreztetni, néha akár egy-egy mozdulatánál is. Kitűnő partnere volt Tóth Elek az agglégény tanár szerepében.

Elsőrangú kabinetalakítást nyújtott, melynek minden részletén megérezett a tehetség és szorgalom. Rendkívül sikerült Sik öreg szemetese, Doolittle is, valamint Angyal Ilka Higginsnéje. Pogány Janka és Szarvasi kisebb szerepekben ügyesen illeszkedtek bele a darab keretébe, úgy szintén Tompa és Gróf is.

A rendezés is jó. Csak egy megjegyzést. Az első felvonásban a zápor talán kevésbé bőséges lehetne. Nem a vizpazarlás miatt, mert a víz pótolódik mostanában az egek esatornáiból bőségesen, hanem a nagy esobogástól és a szokatlan zuhogás miatt — úgy látszik — megzavarodó karzat hangos elmélkedéseitől a szereplőket alig lehet hallani. Inkább elhisszük a záport kevesebb vízzel és kevesebb zajjal is.

—r.

Sz. Zsigmond Anna vendég-fellépte. Vasárnap este — mint arról már hírt adtunk — Sz. Zsigmond Anna urasz-szony egyikében azoknak a szerepeknek lép fel, a melyekben legszebb sikereit aratta a nagyváradi színpadon. A Zsigmond Anna Ártatlan Zsuzsi-ja olyan alakítás volt, amely a nagyváradi színházi közönség körében egyenesen ennek a kitűnő művésznőnek a nevéhez fűződik. Sz. Zsigmond Anna igen nehezen volt megnyerhető arra, hogy a publikum közóhájának engedve, fellépjen és vasárnap este hosszabb időre bucsuzik is a nagyváradi közönségtől, amelynek oly kedvence, hogy fellépteit mindenkor jelentős színházi eseményszámba mennek. Sz. Zsigmond Anna vasárnapi fellépte bérletszünetben megy, amelyre a bérlők jogait szombaton délig tartja fenn a színházi pénztár.

Vendégművésznő Nagyváradon.

A jövő hét első napjaiban érdekes eseménye lesz a Szigligeti-színháznak, Kovács Lilly, a kassai Nemzeti-színház jeles primadonnája, akit a legjobb hírek előznek meg, három estén át vendégszerepel nálunk. Kovács Lilly hétfőn a Leányvásár, kedden a Cigányprimás és szerdán a Mozikirály fő női szerepeiben lép fel.

REPORTÁZS

A NAC gyűlése. A NAC választmánya ma, pénteken este fél 9 órakor a Pannónia-kávéház külön termében ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai a pontos időben és teljes számban való megjelenésre.

A debreceni csapat Nagyváradon. Az esős időjárás az elmúlt vasárnap is megghusította a sasonnyitó labdarugó mérkőzés megtartását. — Így ez a holnaputáni vasárnapra marad, amikor a NAC az időjárásra tekintet nélkül megtartja az első itthoni bajnoki mérkőzését. Ellenfele a Debreceni Vasutas S. E. kitűnő csapata lesz, amely a sasonban kezdte meg működését, de már is komoly ellenfele lett a kerületi csapatoknak. E bajnoki mérkőzés délután 4 órakor lesz, előzőleg a II. csapatok mérkőz-nek és ugyancsak megtartatik a múlt vasárnapról elmaradt mezeli futóverseny.

IRODALOM

Rudnyánszky-ünnep Kalocsán.

Tudósítónk írja: A kalocsai Katholikus Kör Horváth Győző dr felszentelt püspök buzgólkodására március 25-én este fényes irodalmi és művészi estélyt rendezett. Az estély jövedelmét a tragikus sorsu költő hátrahagyott családjának felsegélyezésére fordította a Kör. Az ünnepségen Horváth püspök mondta a megnyitó beszédet és ismertette a költőért és családjáért való buzgólkodás jelentőségét. Azután Anka János író szép tanulmányban méltatta Rudnyánszky értékes költészetét, Horváth Laura és Hammer Ferenc Rudnyánszky több költeményét szavalták el, míg G. Jánosy Ilus operaénekesnő Hubaytól és Verdítől énekelt áriákat. Az est sikerének érdekében helybeli zeneművészek adtak elő több értékes számot. A magas színvonalu ünnepségen résztvett a papságon és az intelligencia vezető elemei kívül mindenki, aki az

irodalom és művészet iránt érdeklődik, így aztán az anyagi siker is igen tekintélyesre emelkedett.

Vajda János válogatott költeményei. Vajda Jánosra ma többet hivatkoznak, mint valaha, mind többen s mind nagyobb érdeklődéssel olvassák. Aktuális szükségletet elégít ki tehát a Magyar Könyvtárnak, Radó Antal kitűnő vállalatának az a legújabb füzet, amely Vajda János költeményeinek válogatott gyűjteményét adja, azokat a verseit, melyek egyéniségére, költői természetére a legfontosabbak és legjellemzőbbek. A gondosan és jó érzékkel összeválogatott füzet kitűnő eszköze lesz annak, hogy Vajda költészete mennél szélesebb körben elterjedjen s az utókortól megkapja azt az elégtételt, melyet saját kora megtagadott tőle. A verseket Császár Ernő vágatta össze s ő irt hozzá kitűnő előszót is, melyben röviden összefoglalja Vajda életének és költészetének ismertetését. A füzetet a Lamdel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 30 fillér.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A sikkasztó szakdíjnok ügye.

Nemrégiben nagy szenzációt keltett a városnál egy újabb sikkasztás, amelyet Milotay Sándor városi szakdíjnok követett el. 5000 koronát sikkasztott el, s az igyszerzett pénzzel szépen megugrott. Sorra járta a vidéki városokat, mulatott, lumpolt, de nem tudta elszakítani azokat a gyengéd szálakat, amelyek egy itteni kaszírnhöz fűzték. Egyre-másra írta a lapokat, amelyeket azután a nagyváradi rendőrség lefoglalt. Így derült ki, hogy hol tartózkodik a sikkasztó. Kolozsvárott el is fogták, s most a nagyváradi kir. ügyészség foglya.

A nagyváradi kir. törvényszék ma fogja tárgyalni az ügyet Ember Géza törvényszéki bíró elnöklete alatt. Hamarosan befejezést nyert a vizsgálat, nem úgy mint a Detrich-féle pénztárpanama ügyében. Milotay Sándort a mai tárgyaláson dr Fényes László ügyvéd védi.

TÁVIRÁTOK

Vilmos császár útja.

Triest, márczius 26.

Vilmos császár elutazott Velen-céből, Miramareba, ahonnan a Hohenzollern hajón Korfuba utazik.

A főrendiház bizottsági ülése.

Budapest, márc. 26.

(Saját tudósítónktól.) A főrendiház pénzügyi és közigazgatási bizottsága Harkányi báró elnöklésével ülést tartott.

Skerlecz képviselő.

Zágráb, márc. 27.

Skerlecz Iván bánt 572 szavazattal képviselővé választották.

A trónörökös Münchenben.

Bécs, márc. 26.

Hír szerint Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös husvét után látogatást tesz a bolgár királyi párnál. A trónörökös husvét hétfő éjjelén utazik Miramereből közvetlenül Münchenbe, Bécs érintése nélkül.

Abdul Hamid haldoklik.

Konstantinápoly, márc. 26.

Londonból jelentik, hogy a Times konstantinápolyi jelentése szerint Abdul Hamid állapota annyira rosszabbodott, hogy halálát minden órában várják.

Beomlott vasbeton.

Miskolc, márc. 26.

Az ozdi vasgyárban beomlott a vasbeton. Két munkás szörnyethalt. Többen súlyos sebeket kaptak.

Felfüggesztett tanácsos.

Sátoraljaújhely, márc. 26.

(Saját tudósítónktól.) A rendkívüli közgyűlés Bogay Béla tanácsnokot, akinek egyik tanácsülésen heves incidense volt Székely Elek helyettes-polgármesterrel, felfüggesztette állásától. Az orvos megállapította, hogy Bogay elmebeli állapota nem reális.

Összeütközött villamosok.

Berlin, március 26.

Két villamos koesi összeütközött. Tizenketten súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenség oka hibás váltóállítás.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

...

A biharmegyei kaszinó mostani mulatságáról, minthogy a bőjti időre esik, sem előzetes jelentést, sem referátát nem közlünk.

KÖZGAZDASÁG

...

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.57
Buza májusra	— — —	12.46
Buza októberre	— — —	11.24
Rozs áprilisra	— — —	9.77
Rozs októberre	— — —	8.66
Zab áprilisra	— — —	7.53
Zab októberre	— — —	7.73
Tengeri májusra	— — —	6.73

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	843.75
Oszt. hitelrészvény	—	637.50
4%-os koronajáradék	—	82.35
Oszt. magy. államv.	—	713.—
Jelzálogbank	—	442.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	—	281.—
Magyar bank	—	531.25
Keresk. bank	—	3650.—
Rimamurányi	—	653.50
Salgótarjáni kőszén	—	720.50
M. Ált. Kőszénbánya	—	1056.—

Közuti vasut	— — —	630.—
Városi villamos	— — —	327.50
Adria	— — —	615.50
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADAR.**Csemegemézet**

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Méz kiviteli
Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviselelőnk Nagyváradi és vidékére BIRÓ JÓZSEF ur, ki nagyobb rendeléseket a lehető legjutányosabb árban számítva felvesz.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszkekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.**FÁBIÁN J.**

törvényszéki bejegyzett cég
épület- és bútortasztalos
Nagyvárad, Pereces-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerű és pontos kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. Költségvetés díjtalanul. Szíves pártfogást kér

Fábián J., asztalos.**Eladó****1 kazal lucerna****a várostól 10 percnnyire.**

Czim: a kiadóhivatalban

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmas és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellelt olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

**Nagyváradai Sörgyár
Részv.-Társaság**

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyváradi, Bémer-tér.

**Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bárbaadása**

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet felértéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és ezeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Simon Lajos

kosárfonodája
Vizvezeték-utca 37. szám a'att.

Utazó és ruhás

kosarak

raktáron vannak.

ELVÁLLAL: mindennemű ezen szakmába vágó munkát fennelt bútortokat bármiféle kivitelben méltányos árban számítok.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Hirdetmény.

Értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy Székely Ferencz a városi jéggyár üzletvezetője a város szolgálatából kilépett és helyette Nagyvárad város közönsége Vermes Mórt alkalmazta.

Telefon szám: 651. Telefon szám: 651.

Van szerencsénk a t. jégfogyasztó közönséget értesíteni, hogy rendes nyári üzletünket megkezdtük és házhoz szállítunk tiszta vízvezetéki vízből készült kristálytisza müjeget.

Havi bérletrendszerre előfizetéseket elfogadunk napi egész táblára és napi fél táblára.

Nagyban való vételnél kedvezményes áron szállítjuk a jeget a megrendelés helyére.

Egyszerű telefon felhívásra azonnal szállítjuk higiénikus kocsijainkon a megrendelt müjeget.

Tömeges megrendelést kér

Nagyvárad város jéggyára.

Uj dolog.

Oltott zsákmész

poralakban.

Szuperfoszfát Mütrágya legolcsóbb
Fedellemez, Cement árban.

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiacz-tér 1. Telefon 9 69.

Mezey János és TársaságNagyváradon,
Szent László-tér és Teleki utca sarkán.

Bőjti idényre: Étolajok, mindenemű páczolt halak, csemege sajtok, vaj és turó különlegességek, főzelék conservek aszalt és friss gyümölcsök.

Tisztán kezelt asztali ó- és uj borok, desert borok, pezsgők, bel- és külföldi likőrök és cognakok.

Legfinomabb faj-kávékeverék, gyorspörkölön egész napon át folyton pergelve bármily mennyiségben.

Husvétra prágai és kassai sódar.

Ajánljuk még

MAUTHNER-féle gazdasági vetemény és virágmagvakat. Arankamintesség és legmagasabb c. irázóképességért teljesen szavatolunk.

A n. érdemű közönség szives pártfogását kérjük mély tisztelettel

Mezey János és Társaság

Telefon 249. Telefon 249.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold**legelő****bérbeadó.** Értekezhetni: aPolgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.A
jó bornak

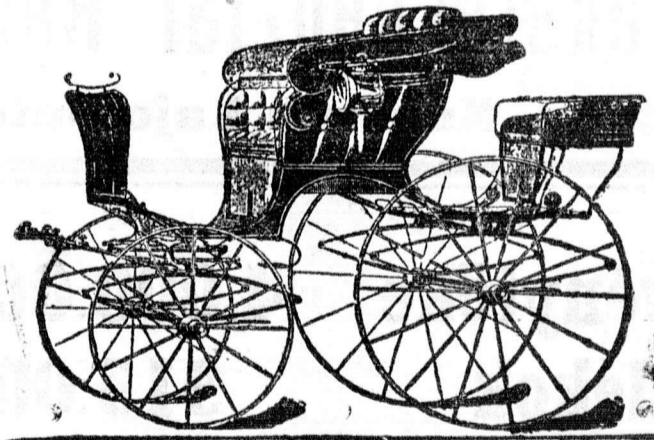
nem kell ezéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonementek naponta felvételre.****Standary György**kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács,

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon: 866

Kész uj kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítik a legmodernebb kivitelben.

Uj sörraktár!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy

Kristály müjégyárunk**Uj sörraktár!**

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárusításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő különböző igények kielégíthetősére átvettük a már **30** évtizedek óta fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét.** Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk forgalomba ugy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesítjük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” müjégyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezetéki vízből előállított kristálytisza müjeget jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtatnak. Nagyobb fogyasztóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Becses pártfogást kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon szám **398.****Szanditz és Társa**Telefon szám **398.**

Kristály müjégyár és sörkereskedelmi b. t.

**Schwartz Ferenc vagyonának
felszámoló bizottsága.**

Hirdetmény.

Schwartz Ferenc fenesikai, nagytóti-i, olajtanya és dobaji mintegy 4700 katasztr. hold földje a folyó évben parcellánként eladásra kerül.

A parcellázási eladások és adásvételi szerződések megkötése a szükséges mérnöki munkálatok befejezése után fognak megkezdetni, mely időpont később fog közzététetni.

A birtokok vasuti állomásai Nagytóti és Dobaj. A birtokok saját vasuttal, gazdasági épületekkel, ártézi kutakkal, két kastélylyal stb. fel vannak szerelve és bármikor megtekinthetők.

Vevőknek a vételár 75 %-a kölcsönképen meghagyatik. 25 %-ot készpénzben megfizetni vagy egyéb ingatlannal biztosítani tartoznak. A vevők csupán a vételi illetéket $4\frac{3}{10}$ %-ot fizetik, a többi bélyeg és összes átírási költséget egészben az eladó viseli.

Vételi előjegyzéseket vagy ajánlatokat 1914. július hó 1-ső napjától kezdve, nagyobb területekre vagy az egyes birtokokra nézve azonban már most is kötelezettség nélkül be lehet jelenteni.

Mindazok, kik Schwartz Ferenc ellen követeléssel bírnak, felhivatnak, hogy **igazolt követéseiket** legkésőbb folyó évi április hó végéig bejelenteni sziveskedjenek. A felszámoló bizottság által megvizsgált és helyesnek bizonyult 1,000 koronán aluli követelések folyó évi október hó 1-ső napjáig készpénzben fognak alulírott felszámoló bizottság által visszafizettetni. Mig a na-

gyobbak a felszámolás befejeztekor annak eredményéhez képest kerülnek rendezés alá.

Minden felszámolással kapcsolatos bejelentések a Biharmegyei Takarékpénztárnál, Nagyváradon, Kossuth Lajos-u. 3. sz. alulírott ügyvezető igazgatónál, vagy helyettesénél teendők meg. A birtok vételére, vagy parcellázására vonatkozó bejelentések alulírott ügyvezető igazgatón kívül következő megbizottaknál teendők meg:

Riesz Miklós gazdasági ellenőrnél, Fancsikán u. p. Nagytóti (Telefon Biharugra 3.)

Dr. Mihelffy Lajos ügyvédnél, Nagyváradon, Nagypiacz t r 4. szám.

Dr. Szunyogh Pál ügyvédnél, Nagyváradon, Uri utca 21. szám.

Dr. Kabos Béla ügyvédnél, Nagyváradon, Rákóczi-ut 2. szám.

Dr. Fleischer Béla ügyvédnél, Nagyváradon, Pável-utca 12. szám.

Feles művelés alá földek, továbbá szántóföldek, legelő haszonbérbe azonnal kiadók. Jóság-állomány, gazdasági eszközök és gépek egyrésze szabad kézből eladók. Jelentkezhetni a helyszínen Riesz Miklós gazdasági ellenőrnél.

Kelt Nagyváradon, 1914. március 23-ikán.
Schwartz Ferenc vagyonának felszámoló bizottsága:

Dr. Wallner Ödön

v - megyei főügyész,
felszámoló bizottsági elnök.

Havas Mór

kir. tanácsos,
felsz. bizotts. ügyvezető igazgató.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcsönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.